

Justis- og beredskapsdepartementet

VÅR REFERANSE
22/4343

DERES REFERANSE
22/1246

DATO
02.06.2022

Høring - utenlandske statsborgeres rett til nasjonalt ID-kort - høringsinnspill fra Finanstilsynet

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høring av 3. mars d.å., med forslag til nye regler i pass- og ID-kortforskriften om utenlandske statsborgeres rett til nasjonalt ID-kort.

Finanstilsynet fører tilsyn med de fleste typer foretak underlagt hvitvaskingsregelverket (omtalt som "rapporteringspliktige"), herunder kravet til gyldig legitimasjon. Som del av tilsynsvirkomheten gis det også veiledning til rapporteringspliktige om blant annet hvordan kunder kan og skal legitimeres ihht. regelverket.

Finanstilsynet erfarer at det foreligger utfordringer når det gjelder legitimeringen av visse typer utenlandske statsborgere som ønsker og trenger tilgang til finansielle tjenester. Utenlandske statsborgere med lovlig opphold i Norge kan oppleve finansiell ekskludering (dvs. at de ikke får tilgang til finansielle tjenester) fordi de ikke har eller kan få ID som oppfyller kravene i hvitvaskingsregelverket. Visse grupper får tilgang, men kun til grunnleggende banktjenester, jf. at hvitvaskingsforskriften § 4-6 andre ledd, bokstav b nr. 4 åpner for lempeligere kundetiltak for begrensede finansielle produkter eller tjenester som gis til visse kundegrupper med det formål å fremme finansiell inkludering. Begrensningen i produktspekteret slike personer får tilgang til, innebærer også nektelse av Bank-ID, noe som er særlig problematisk all den tid Bank-ID anvendes som en nasjonal e-ID for bruk av en rekke offentlige og private tjenester som ikke har noen sammenheng med finansiell sektor og hvitvaskingsregelverket.

Med bakgrunn i det ovennevnte støtter Finanstilsynet forslagene i høringsnotatet. Særlig fremheves følgende:

Vedrørende oppholdskortet for tredjelandborgere

Som høringsnotatet påpeker, oppfyller oppholdskortet for øyeblikket ikke kravene i hvitvaskingsforskriften § 4-3. Finanstilsynet støtter følgelig forslaget om å oppgradere oppholdskortet med innehaverens folkeregistrerte identitetsnummer, og dermed gi oppholdskortet status som offentlig utstedt identitetsbevis. Dette bør gjelde også om alle tredjelandborgere inkluderes i ID-kortordningen, av de grunner høringsnotatet peker på.

Vedrørende nasjonalt ID-kort

Finanstilsynet støtter høringsnotatets intensjoner om å utvikle nasjonalt ID-kort, både til EØS-borgere og tredjelandborgere, for å fremme integrering og likebehandling, og øke utbredelsen av et

enhetlig ID-bevis til bruk på alle samfunnsområder. Finanstilsynet er videre enig i at nasjonalt ID-kort også bør kunne utstedes ved tvil om ID. Forslaget vil lede til en forenkling for både forbrukerne og de forskjellige myndigheter/aktører som utsteder dokumenter som i dag anses som gyldig legitimasjon etter hvitvaskingsregelverket (bankkort med bilde utstedt av bankene, førerkort utstedt av Veivesenet, m.fl.).

Etter Finanstilsynets skjønn er det mest passende om offentlig myndighet med ansvar for ID-forvaltningen er den instans som vurderer tvilssaker og avgjør slike i forbindelse med avgjørelsen av om nasjonalt ID-kort kan utstedes. I dag er det de forskjellige utstederne av dokumenter brukt til ID som "forvalter" denne tvilen i forbindelse med utstedelse av dokumenter som har annet formål enn legitimering, og de rapporteringspliktige under hvitvaskingsregelverket må avgjøre tvilssaker når potensielle kunder legger frem forskjellige typer og kombinasjoner av dokumentasjon for å legitimere seg.

Det er på det rene at forslaget øker risikoen for at noen personer får utstedt et nasjonalt ID-kort som ikke samsvarer med deres egentlige identitet, og at norske myndigheter således vil bekrefte en uriktig ID. Det er likevel Finanstilsynets syn at fordelene ved forslaget veier tyngre enn ulempene, og at det også for nevnte tilfeller vil bidra til at hver person med opphold i Norge kun har én ID. Når en utenlandsk person med lovlig opphold i Norge får tilgang til nasjonalt ID-kort, også der denne er utstedt under tvil om personens korrekte identitet, reduserer det risikoen for at for eksempel kriminelle opererer med flere identiteter med sikte på å gjennomføre lovbrudd. Løsningen vil videre gi mindre behov for at rapporteringspliktige under hvitvaskingsregelverket aksepterer andre typer dokumentasjon, som for eksempel førerkort, bankkort med bilde, utenlandske ID-dokumenter, m.m., noe som igjen bidrar til at hver person kun kan anvende en identitet i landet.

Det bemerkes også at bankene kan utstede Bank-ID med grunnlag i nasjonalt ID-kort, jf. bankenes felles avtale om Bank-ID. En løsning som gjør nasjonalt ID-kort tilgjengelig i tråd med forslagene i høringsnotatet, vil presumptivt også lede til at flere får tilgang til Bank-ID, hvilket er ønskelig all den tid Bank-ID har en så bred anvendelse som elektronisk ID-løsning for en rekke tjenester.

Vedrørende økonomiske og administrative konsekvenser

I høringsnotatets kapittel 7 om økonomiske og administrative konsekvenser omtales kostnader for ID-kortmyndigheten og utlendingsmyndighetene. Finanstilsynet vil påpeke at forslagene i høringsnotatet presumptivt vil lede til samfunnsmessige gevinster. Det pekes særlig på at berørte enkeltpersoner vil få en mer fullverdig deltakelse i samfunnet ved at de får et gyldig legitimasjonsdokument og tilgang til tjenester utover grunnleggende bank- og forsikringstjenester, samt tilgang til Bank-ID. Videre må det legges til grunn at visse offentlige myndigheter som anvender Bank-ID for innlogging til tjenester, vil slippe alternative prosesser for å kommunisere med brukerne. Rapporteringspliktige under hvitvaskingsregelverket vil også i mindre grad måtte bruke ressurser på til dels omfattende og kompliserte vurderinger av om en potensiell kunde kan dokumentere sin identitet på en måte som oppfyller hvitvaskingsregelverkets krav.

For Finanstilsynet

Ann Viljugrein
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Anders Schiøtz Worren
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:
Finansdepartementet